

Бројот на уапсени допрва ќе расте

САШО ОРДАНОСКИ

Полека се соголува суштината на политиката на ВМРО-ДПМНЕ кон Македонија: или осомничените и обвинети криминалци од таа партија ќе бидат пуштени на слобода (за да немало „реваншизам“); а ако не, партијата на Фамилијата ќе ги блокира крстосниците и ќе ги бојкотира сите институции кои се битни за носење одлуки за иднината на Македонија (буџет, реформи, евро-атлантски интеграции итн.) на централно (Македонско собрание) и на општински нивоа (совети на општините). Во тој или-или избор, тие, како некаква концесија кон Македонија, предлагаат закон за сопствена амнестија!

Занимливо, партијата се одлучува за политички бојкот и блокирање на правната држава и државата, воопшто – но, не ги повикува своите членови, на пример, во знак на протест, да ги напуштат државните институции во кои стотици нивни функционери сè уште се комотно вработени.

Со тоа продолжува политиката на ВМРО-ДПМНЕ да се држи Македонија во продолжено заложништво на интересите на криминалната Фамилија, нешто

што го практикуваа долга низа години пред да паднат од власт. Целата партија самата се претвори во национално злосторничко здружение, еден вид на колективен партиски терорист со сите карактеристики за таквите злодела: држат заложници (граѓаните на Македонија), отворено се закануваат кон јавниот ред и поредок, бараат „откуп“ (амнестија!) за да не ослободат од нивното заложништво. Си ги бараат и пасошите назад, за да го напуштат местото на злосторот. Мислам дека наскоро, преку преговарачот Хорхе, ќе побараат хеликоптер што ќе ги пренесе до аеродромот „Киро Глигоров“, за од таму со авионот на оној рускиот бизнисмен да одлетаат во непознатиот правец на исток.

За растечкиот криминален карактер на ВМРО-ДПМНЕ многумина предупредуваа и пред оваа ситуација. Бројот на осомничени и притворени функционери на таа партија, од различни нивоа на нејзините национални и локални структури, постојано расте. И ним и нам, на сите ни е јасно дека оваа тенденција ќе продолжи, без точно да може да се процени колку стотици и илјадници раководители на ВМРО-ДПМНЕ ќе бидат осомничени и гонети за различни видови, главно тешки, кривични дела, сите предвидени со законите во државата Македонија.

Како што тргнале работите, ризикуваат кривичните обвиненија за „тероризам“, да се

преквалификуваат во – „геноцид“, против сопствениот народ.

Оваа уцена со „заложничкава драма“ не делува нелогично или политички незамисливо. Луѓето со години се утепаа од крадење и различни други злоупотреби, без никакви последици, и сега кога правната држава почнува да функционира, нејзините функционери, откако пропадна реалниот обид за државен удар, сакаат да спроведат „државен удар“ со политички средства, да ја задушат државата со „перницата“ на своето бојкотирање, за да се спасат од сопствениот кривично-правен прогон. Велам, сосема разбирливо.

Одговорот на тоа треба да биде стрплив, крајно демократски, според принципите и правилата на правната држава: СИТЕ ОСОМНИЧЕНИ ДА СЕ АПСАТ! Да им се овозможи фер судење, по цена тоа навистина да ја одложи нашата евро-атлантска интеграција и реформите кои ќе значат подобар живот за граѓаните на Македонија.

Можеби сум единствениот со вакво мислење во државата, но јас би ја одложил евро-атлантската перспектива на Македонија за сметка на воспоставувањето правна држава. Всушност, мислам дека е тоа лажна дилема: нема евро-интеграција БЕЗ правна држава.

Во таа смисла, мојот предлог за нов претседател на ВМРО-ДПМНЕ е тоа да биде управникот на затворот во Идризово. На таа функција, него би можеле да го изберат и со доживотен мандат.

Жена ми беше во Собрание тој ден

ЕРМИН КЛИМЕНТА

Оваа реченица треба да ви е доволна за да разберете колку ми беше страв, колку бев уплашен и гневен, спремен на се'. Знам дека има многумина кои за жал се чувствуваа исто како мене, знам дека гледавме снимки на 30 различни портали и лајв стримови да видиме дали е се во ред.

Кога видов како ја влечат Шеќеринска за коса, првата помисла ми беше, да не тргне на полошо и втората, за мажот нејзин, за нејзините дома, да ја гледаат така беспомошно на телевизија, без разлика кој човек си, инстинктот за заштита е посилен од било што.

Не само овие злосторници кои се вчера уапсени, не само тарчуловски, не само богдан и не само чавков, многу уште треба да се уапсат и затворат.

Не можам да ви го објаснам чувството кога се се заврши, кога ми рече Арбана, дојди земи ме.

А татко ми ме погледна и ми кажа „Не застанувај за никого.“

Пред собранието блокади, кружев преку Рамстор да дојдам до уличката која секако беше блокирана од полицијата, таму еден млад џандар ми рече со голем страв во гласот „НЕ СМЕЕШ ТУКА ДА БИДЕШ “ држејќи се за пиштолот.

„Во ред е, ќе продолжам“ реков и веднаш отидов

подолу на паркингот ја оставив колата, тргнав пеш целиот напуван преправајќи се дека сум дел од демонстрантите а во срцето страв, да не ја препознаат на улица, заради нејзината телевизија, националност, да не и направат нешто.

Моите панични напади беа помножени со 999.999 и споени со гневот, во тој момент најлошите работи ми дојдоа на ум. Ако и се случи нешто, Господ нека им е на помош на сите си реков во себе.

Ја видов, конечно, ја гушнав силно и и кажав да влезе во колата, за да бидам сигурен дека е безбедна, и купив јадење од Чаир, таа немаше ништо јадено од стравот за колегите, за себе, од демонстрантите кои извикувале „ШИПТАРИИИИ“ и тропале по вратите на телевизијата, стравот да не влезат и таму. Ова го знам од други места, таа ништо не ми кажа затоа што знаеше дека ќе одам таму.

Возејќи кон дома се чувствував како да сум во воена зона, насекаде страв и нетрпение, градот обвиткан со облаци од гнев, мојот роден град... Дали моето Скопје стана воена зона?

Тоа ми беше во умот, зборовите на татко ми и среќата дека е до мене, безбедна.

Иницијатива „Барам одговор“ - нова можност за граѓан(к)ите

ЦИВИЛ – Центар за слобода ја засилува иницијативата „Барам одговор!“. Идејата е иновативна, преку видео или селфи видео, граѓанките и граѓаните да постават прашање на политичар/политичарка или јавна личност, градоначалник/градоначалничка, институции (здравство, образование, полиција, труд и социјала...), буквално, на сите надлежни органи и лица кои сметате дека треба да дадат одговор во однос на некое прашање кое ги засега, а снимката ЦИВИЛ ќе ја објави на своите онлајн канали.

Доколку граѓан(к)ите сакаат да останат анонимни, оставена е опција да се снима објект или некоја ситуација, додека се поставува прашањето.

На Фејсбук страницата на ЦИВИЛ веќе излегоа неколку видеа во кои граѓаните поставуваат прашања до институциите со прашања кои, на пример, се однесуваат на подобрување на здравството во Македонија, на иднината на младите, како и

промотивното видео со кое се повикуваат граѓанките и граѓаните да проговорат, да снимаат и фотографираат, со овозможен слободен простор на онлајн каналите на ЦИВИЛ, за јавен притисок кон институциите што често се глуви за проблемите со кои се соочуваат граѓаните

Одберете еден политичар/политичарка или јавна личност кому би му поставиле прашање. Прашањата пратете ги во видео формат (селфи видео) на Фејсбук страницата на ЦИВИЛ, Фејсбук страницата на граѓанските новинар(к)и (приватна порака) или на civil.macedonia@gmail.com.

Прилозите во кои не се гледа ликот на авторката/авторот, се подразбира дека ќе бидат анонимни, а ЦИВИЛ нема да го открие идентитетот. Во секој случај, ЦИВИЛ мора да го знае идентитетот и контактот на поставувачот на прашањето, кои секако, нема да ги открие. Приклучете се на Иницијативата „Барам одговор“ денеска!

Д. Муратов

ВМРО-ДПМНЕ повикува на крв

Познати фрази и повикување на радикализација, напуштање и бојкот на институциите, но и на „одбрана“, „борба“ и „крв“. Со жестока, потпалувачка реторика на протестот пред Кривичен суд во Скопје, пратеници и партиски функционери на ВМРО-ДПМНЕ се нафрлија на денешната полициска акција за приведување на осомничените за терористички напад на Собранието на 27 април оваа година.

На говорницата, меѓу другите, се појавија Филип Петровски, пратеникот Крсто Јовановски и Владимир Ѓорчев кој го отвори својот говор со равенки, дека во 124 години има исто толку лета и зими.

Најчестиот мотив во говорите пред Кривичен суд се децата и семејствата на приведените, „умирањето на демократијата“ во Македонија, „предавството“ на сегашната власт, односно „хунтата“, која „ја продаде земјата“, „го менува името“, „вovedува двојазичност“... И понатаму, освен националистичките изливи и говорот на омразата, низ говорите невешто провејува вокабуларот на извештаите за кршење на човековите

права кои се однесуваа на владеењето на ВМРО-ДПМНЕ во изминатите 11 години.

Претседателот Ѓорге Иванов кратко се обрати во 19:15 часот. Побара владеење на правото. Притоа, искажа безрезервна поддршка на иницијативата „За заедничка Македонија“ која стоеше зад протестите во април, кои ескалираа со насилство и терористички напад на Собранието, со што отворено застава во одбрана на напаѓачите.

Ноќва се очекува одлука на Кривичен за тоа кој ќе оди дома, а кој во притворот во Шутка. На протестот е најавен говор и на Никола Груевски.

Пред Кривичен суд се собрани стотина луѓе. Од разгласот веќе втор пат се врти истата плеј листа со патриотски песни на македонски јазик. Од другата страна на булеварот, стотина луѓе го прославуваат Денот на албанското знаме, со петарди и плеј листа со патриотски песни на албански јазик.

Џ. Дерала, И. Балтовски

Дерала: Покрај оставката од партијата, Груевски мора да поднесе и одговорност!

По објавата за признанието на Никола Груевски за оставка од лидерската позиција во ВМРО-ДПМНЕ, Џабир Дерала, претседателот на ЦИВИЛ – Центар за слобода, во изјава за ЦИВИЛ Медиа ја коментира веста за оставката на Груевски и денешната реакција на ЦИВИЛ.

„Сметам дека јавноста треба да знае и се разбира да биде алармирана за една нова вест, најновата вест, веста на денот, а тоа е дека Никола Груевски конечно во својот омилен портал потврди дека одамна планирал оставка и дека и во своите говори уште на 15 октомври тој кажал, со различни изразни средства, дека размислува да поднесе оставка, но никој не го разбрал.

Ние го разбравме тоа и веќе на 12 ноември објавивме вест за тоа дека Никола Груевски планира да даде оставка. Неполни два часа по таа вест добивме демант од ВМРО-ДПМНЕ дека Никола Груевски останува лидер

на ВМРО-ДПМНЕ. Меѓутоа, две недели подоцна Никола Груевски конечно признава пред својата партија и пред целата јавност дека планирал да даде оставка и дека тоа ќе го направи.

Тоа е една добра поента која доста добро зборува и за истражувачите во рамките на ЦИВИЛ Медиа. Меѓутоа, би сакал во име на ЦИВИЛ – Центар за слобода, организација за човекови права, да ја алармирам јавноста за една друга поента.

Не смееме да се залажуваме со тоа дека Никола Груевски ќе поднесе оставка на челното место на партијата која ја води подолго време. Затоа што Никола Груевски, освен тоа што ќе поднесе оставка треба да поднесе и одговорност за низа обвиненија кои се документирани и кои се во процес и кои се започнати со Специјалното јавно обвинителство. Значи, тоа што тој можеби се договорил со некого или со некоја структура, а за тоа да добие извесни олеснувања, не би смеело да помине во јавноста. Ние очекуваме правда за сите дела и недела кои ги направиле сите кои се огрешиле од законот. Оттаму произлегува дека и Никола Груевски треба да одговара за тоа што го направил.

Тоа што ќе одговара пред судот на својата партија е една работа. Тоа, на крајот на краиштата, е интерна работа на ВМРО-ДПМНЕ. Тоа што го направил во земјата, на државата, во општеството, за тоа треба да се занимава со еден поинаков вид на институции“, вели Дерала.

М. Ивановска

ЦИВИЛ Медиа - простор за слободно изразување и редовна станица за информирање на стотици илјади граѓан(к)и

ЦИВИЛ Медиа е организациска единица на ЦИВИЛ - Центар за слобода со своја редакција, чии членови се искусни, независни и професионални новинарки и новинари, но и почетници кои решиле својата подготовка да ја надградат со практична новинарско-истражувачка работа.

Веб страницата www.civilmedia.mk е една од највидливите содржини на проектот Слободни медиуми за слободно општество. Таа е специјализирана за политика, општество и култура. Секојдневно, тимот на проектот продуцира по најмалку десет авторски содржини во текстуален или видео формат. Оваа веб страница е особено важен јавен ресурс за информирање и граѓанска едукација. Слоганот на ЦИВИЛ Медиа е: **СЛОБОДНО. НЕЗАВИСНО. ОТВОРЕНО.** Секој ден се обидуваме да го оправдаме овој слоган со тоа што објавуваме објективни информации и отворено и конструктивно ја критикуваме секоја појава во општеството.

Тоа е слободен и нецензуриран простор за информирање и размена на мислења и ставови,

простор за, но и од граѓанките и граѓаните.

Во рубриката МИСЛА речиси секојдневно се објавуваат ставови и мислења на врвни интелектуалци, експерти и активисти. Нивните ставови не нужно се совпаѓаат со ставовите на ЦИВИЛ или донаторите на организацијата, но се значаен простор преку кој ние се залагаме за слободата на изразувањето, јакнењето на политичката култура и дијалогот.

Во изминатиот период, оваа веб страница стана важна станица на која стотици илјади граѓанки и граѓани секојдневно се информираат за настани важни за општествено-политичките процеси, како и за различните ставови на нашите колумнисти и аналитичари.

Содржините објавени на оваа веб страница се достапни за преземање, според лиценцата Creative Commons, што значи дека може да бидат објавени и на други медиуми, под услов да се наведе авторот/авторката и изворот (со линк), како и дисклејмер во кој се наведуваат основни податоци за изворот и проектот.

Можност за работен ангажман во ЦИВИЛ

ЦИВИЛ е во постојана потрага по нови соработнички и соработници кои се прогресивни, креативни, активни и објективни луѓе за ангажман како дописници во медиумските проекти, но и за мониторинг на избори, мониторинг на состојбата на човековите права и слободи, истражувања и активизам.

Нема ограничувања по возраст, пол, стручна спрема, накратко – нема ограничувања по ни една основа, а ни бројот на соработници не е ограничен. Трудот ќе биде платен врз основа на видлив резултат (на пример: објавен текстуален или видео извештај).

Објавените содржини од соработниците/известувачите, ќе биде хонориран со 1.000 денари бруто.

ЦИВИЛ ќе организира обуки за новинарство и мониторинг за кандидатите за хонорарни позиции, како и за своите волонтери, поддржувачи и членови. Во зависност од бројот на пријавените и местото на живеење, ќе бидат одредени градовите и термините во кои ќе се одржат обуките. Патните трошоци за учество на обуките ќе бидат покриени од ЦИВИЛ.

За повеќе информации, обратете се во ЦИВИЛ или следете ги повиците на веб страницата и Фејсбук профилот на организацијата. Слободно пишете ни или јавете се.

www.facebook.com/civil.mk

www.civil.org.mk

02/5209176

civil@civil.org.mk

Накратко за ЦИВИЛ

ЦИВИЛ – Центар за слобода е непрофитно и невладино граѓанско здружение, кое работи за човековите права, мирот и контролата на оружје, основано на 25 ноември, 1999. Неформално, ЦИВИЛ е активен од 1996.

Организацијата спроведува изборен мониторинг од 2008 година, воведувајќи нови, високо ефективни методологии на набљудување и граѓанска едукација за гласачкото право.

Мисијата на ЦИВИЛ е: активно промовирање и одбрана на човековите права и слободи; одржлив мир и придонес кон процесите на помирување; креирање планови за ефективна контрола на оружје; социјална правда и слобода на говор.

ЦИВИЛ е активен на регионално и меѓународно ниво и има спроведено над 100 проекти, вклучувајќи и бројни кампањи за јакнење на јавната свест на национално ниво, масовни јавни настани, итн. Организацијата ужива голема видливост и доверба од сите заедници во земјата.

Во состав на ЦИВИЛ се неколку формални и неформални организациски единици: ЦИВИЛ Медиа, ЦИВИЛ Арт, Зелен ЦИВИЛ, ЦИВИЛ Млади и Цивил Фем.

СЛОБОДНО ОПШТЕСТВО е издание на ЦИВИЛ - Центар за слобода. Одговорно лице: Џабир Дерала. Целосниот импресум на изданието е објавен на www.civilmedia.mk

Проектот Слободни медиуми за слободно општество е финансиран од Федералното Министерство за надворешни работи на Сојузна Република Германија.

Ставовите искажани во оваа публикација се на авторките и авторите на текстовите и не нужно ги одразуваат ставовите на донаторите.